Judecătoria Hîncești, sediul Central, judecător Suruceanu Valentina
Dosarul nr. 21r-1438/23
1-23017176-02-21r-30052023

D E C I Z I E

15 aprilie 2024 mun. Chişinău

Colegiul penal al Curţii de Apel Chişinău

având în componenţa sa:

Preşedintele de şedinţă ***Oxana Robu***

Judecătorii ***Stelian Teleucă și Silvia Gîrbu***

a judecat în şedinţă publică, fără prezența părților, recursul administrației instituției penitenciare nr. 7 Rusca declarat împotriva încheierii Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 11 aprilie 2023, prin care a fost admisă cererea avocatului Roman Medeleanu în interesele condamnatei Costin Ana, privind liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, în condițiile art. 91 din Codul penal, a condamnatei Costin Ana**.**

Termenii de examinare a cauzei:

Prima instanță: 03.02.2023 - 11.04.2023;

Instanța de recurs: 30.05.2023 -15.04.2024.

Procedura de citare legală a fost efectuată.

Colegiul penal, ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziţiei generale din art. 447-448 Cod de Procedură penală, a procedat la examinarea cauzei penale fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

Verificând legalitatea încheierii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Chişinău,-

C O N S T A T A T :

Soluția și argumentele instanței de fond:

1. *Prin încheierea Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 11 aprilie 2023*, a fost admisă cererea avocatului Roman Medeleanu în interesele condamnatei Costin Ana cu privire la soluţionarea chestiunii privind liberarea condiţionată a condamnatei de pedeapsă înainte de termen, în temeiul art. 91 din Codul penal

S-a aplicat faţă de condamnata Costin Ana liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termenul neexecutat de 09 /nouă/ luni şi 06 /şase/ zile. În conformitate cu prevederile art. 90 alin. (6) lit. a), f) şi h) din Codul penal, Costin Ana se obligă:

să nu-şi schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent; să participe la programe probaţionale; să fie supusă monitorizării electronice pe un termen de 3 luni.

A aplica în privinţa condamnatei Costin Ana monitorizarea electronică la data intrării în vigoare a încheierii şi eliberării din Instituţia Penitenciară 7 Rusca.

Pedeapsa complimentară stabilită prin sentinţa Judecătoriei Ungheni din 14 decembrie 2022, şi anume *privarea de dreptul de a ocupa anumite funcţii şi de a exercita activităţi legate de angajarea sau intermedierea angajării persoanelor peste hotarele ţării pe un termen de 5 ani,* urmează să fie executată pe deplin cu calcularea termenului din momentul executării pedepsei principale adică partea neexecutată înlocuită prin prezenta hotărâre 09 luni şi 06 zile.

Condamnata Costin Ana va semna obligaţia de a se prezenta la organul de probaţiune în termen de 5 zile de la data rămînerii definitive a hotărîrii.

Copia încheierii se trimite pentru executare organului de probaţiune în a cărui rază teritorială îşi are domiciliul condamnata satul Pîrliţa, r-nul Ungheni, la caz, Biroul de Probaţiune Ungheni.

Organul de probaţiune în a cărui rază teritorială se află domiciliul condamnatei Costin Ana în termen de 5 zile, va comunica administraţiei Penitenciarului nr. 7 Rusca despre luarea la evidenţă a persoanei liberate condiţionat înainte de termen.

S-a explicat condamnatei Costin Ana prevederile art. 91 alin. (8) din Codul penal şi, consecinţele care survin în cazul încălcării lor, şi anume, că, în cazul nerespectării obligaţiilor impuse prin prezenta hotărâre, liberarea condiţionată înainte de termen de pedeapsă poate fi anulată în conformitate cu prevederile art. 91 alin. (8) din Codul penal, cu trimiterea la executarea pedepsei

2. *Pentru a se pronunţa prin încheiere, instanţa de fond a reţinut că*, la data de 03 februarie 2023, în Judecătoria Hînceşti, sediul Central a fost înregistrată cererea avocatului Roman Medeleanu în interesele condamnatei Costin Ana privind liberarea condiţionată înainte de termen a condamnatei de la executarea pedepsei închisorii în temeiul art. 91 Cod penal.

Solicitările recurentului:

3. *Împotriva acestei încheieri, recurs a declarat administraţia instituţiei penitenciare nr. 7 Rusca,* prin care solicită admiterea recursului, casarea integrală a încheierii Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 11 aprilie 2023 ca fiind nefondată. Pronunţarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă cererea condamnatului Costin Ana privind eliberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termen din motivul neîndeplinirii condiţiilor cerute de lege.

4. În motivarea cererii de recurs a indicat că, condamnata Costin Ana s-a aflat în Penitenciarul nr.7-Rusca din luna aprilie 2019 până în luna aprilie 2023, în perioada căreia a fost angajată şi a muncit remunerate doar cinci luni în anul 2020,

motiv din care a demonstrat că nu a avut interes de-aşi dezvolta abilităţile de reintegrare în societate.

5. Argumentele invocate de condamnat în cadrul şedinţei de judecată, precum că a înţeles fapta comisă şi s-a corijat solicitând liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termen sânt nefondate şi declarative, pe motiv că anterior a mai fost condamnată pentru o infracţiune similară şi contravin prevederilor art.91 alin.(l) CP, care stabileşte: „Persoanei care execută pedeapsa cu închisoare i se poate aplica liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termen dacă a realizat programul individual de executare a pedepsei, a reparat integral daunele cauzate de infracţiunea pentru care a fost condamnată, cu excepţia cazului cînd dovedeşte că nu a avut nici o posibilitate să le îndeplinească, şi dacă se constată că corectarea ei este posibilă fără executarea deplină a pedepsei.

6. În afară de aceasta a mai indicat , că pe parcursul executării pedepsei a comis 4 abateri disciplinare grave , demonstrând o atitudine necuviincioasă față de angajații instituției penitenciare, deseori a fost implicată în conflict cu late deținute, fapt ce a fost demonstrat prin probe în cadrul ședințelor de judecată.

7. O atare concluzie urmează a fi trasă în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat şi în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătăţire a condiţiilor de trai şi medico-sanitare de detenţie, la relaţiile cu alţi condamnaţi, cu familia, la participarea la măsurile cultural-educative, la prezenţa sancţiunilor disciplinare valabile la momentul soluţionării demersului**.**

8. În circumstanțele descrise, legislatorul clar a prevăzut condiţiile de bază privind aplicarea art. 91 CP, la caz se constată că instanţa de fond, a admis cererea avocatei în interesul condamnatei Costin Ana motivînd că, ultima pe perioada executării pedepsei a avut o atitudine corectă faţă de fapta şi pedeapsa stabilită, demonstrînd prin comportamentul corespunzător şi că a păşit pe calea corijării.

9. La fel se atestă că pe parcursul executării pedepsei cu închisoarea, condamnata Costi Ana nu a dat dovadă de un comportament exemplar, ce denotă că a comis abateri disciplinare grave, fiind implicate deseori în conflict şi altercaţii fizice cu alte condamnate, cît şi a demonstrate atitudine necuviincioasă faţă de angajaţii instituţiei. Aparenţa corectării şi reeducării condamnatului fără executarea în continuare a pedepsei cu închisoarea circumstanţe constatate şi de administraţia instituţiei penitenciare care a pledat pentru respingerea cererii condamnatului pe motivul că anterior a fost condamnată pentru infracţiune similară, fiindu-i aplicată amendă, neîndreptățind încrederea acordată de instanţa de judecată.

10. Dat fiind că, istoricul condamnatei Costin Ana a acumulat o experienţă nefavorabilă prin condamnarea anterioară, din care considerente administraţia Penitenciarului nr.7-Rusca consideră că, aceasta nu a făcut concluziile de rigoare, şi nu a dovedit că a păşit pe calea corijării, consideră că la moment nu-i sunt aplicabile prevederile art.91 CP.

Procedura de examinare a instanței de recurs:

11. Cu referire la procedura de judecare a cauzei, Colegiul penal menționează că, prin Legea nr. 245 din 31.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional) în vigoare din 22.08.2023 au fost operate modificări la art. 437-449 Cod de procedură penală.

12. Potrivit noilor modificări operate la art. 447 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

13. Respectând art. 447 alin. alin. (1), (2) Cod de procedură penală, cât și principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă, până la data examinării recursului, în adresa instanței de recurs nu a fost depusă vreo referință asupra recursului declarat.

Aprecierea instanței de recurs:

14. Examinând materialele prezentate, în raport cu motivele recursului declarat, ținând cont de opinia participanților la proces, Colegiul penal consideră necesar de a admite cererea de recurs a administrației instituției penitenciare nr. 7 Rusca, cu casarea încheierii Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 11.04.2023 și remiterea cauzei penale la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată, din următoarele considerente:

15. În conformitate cu prevederile 469 alin. (1) pct. 1) CPP, la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluţionează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume: 1) liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termen (art.91 din Codul penal).

16. Potrivit prevederilor art. 470 alin. (1) CPP chestiunile privind executarea hotărârilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1)-4), 6)–16), 17^{1}) şi 18) se soluţionează de către instanţa de judecată din raza de activitate a organului sau a instituţiei care execută pedeapsa.

17. Potrivit prevederilor art. 471 alin. (1) – (3) CPP chestiunile specificate la art.469 alin.(1) pct.5), 11) şi 14) se soluţionează de către judecătorii instanţei de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din *art. 469 alin.(1) se soluţionează de către judecătorul de instrucţie la demersul instituţiei care pune în*

executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituţiei care pune în executare pedeapsa. Soluţionarea de către instanţa de judecată a chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1) şi 2) se efectuează în condiţiile prevăzute la art.266 şi 267 din Codul de executare şi numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. În cazul soluţionării chestiunilor prevăzute la art. 469 alin. (1) pct.1), 2), 4), 7)–9), *instituţia care pune în executare pedeapsa este obligată să prezinte raportul de evaluare privind comportamentul condamnatului*, iar în cazul soluţionării chestiunii prevăzute la art.469 alin.(1) pct.3), şi raportul medical respectiv. În şedinţa de judecată se citează autorul demersului cu privire la soluţionarea chestiunii solicitate. *Temei pentru examinarea chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4)–7), 11), 12), 14)-16) şi 18) poate servi şi cererea condamnatului.* Referitor la chestiunile prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1) şi 2), condamnatul înaintează cererea în instanţa de judecată doar dacă a fost refuzat în condiţiile art.266 alin.(3) din Codul de executare. Pentru aplicarea temeiului prevăzut la art.469 alin.(1) pct.14) poate declara demers şi procurorul. Chestiunea specificată la art.469 alin.(1) pct.14) se va soluţiona cu solicitarea dosarului (sau, după caz, a dosarelor) penal în a cărui bază persoana a fost condamnată. La soluţionarea chestiunilor prevăzute în art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4)-9), 11), 14)-17), *participarea condamnatului în şedinţa de judecată este obligatorie*, cu excepţia cazurilor în care acesta, fiind legal citat, nu s-a prezentat în instanţă. Condamnatul prezent la şedinţă are dreptul să ia cunoştinţă de materialele prezentate instanţei, să participe la examinarea lor, să înainteze cereri, inclusiv de recuzare, să dea explicaţii, să prezinte probe.

18. Potrivit art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod procedură penală, judecând recursul, instanţa admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanţa de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare.

19. Conform prevederilor art. 441 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile judecătoreşti pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanţele de fond în cazurile în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluţia.

20. Din materialele cauzei rezultă, că judecătorul a examinat cauza superficial, fără a cerceta minuţios sub toate aspectele circumstanţele cazului în raport cu probele cauzei date astfel, pripit trăgând concluzia de a admite demersul condamnatei Costin Ana cu privire la liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, în condiţiile art. 91 din Codul penal.

21. Potrivit materialelor cauzei se reține că, prin sentinţa Judecătoriei Ungheni din 12 mai 2010, Costin Ana a fost recunoscută vinovată şi condamnată

în baza art. 42, 168 Cod penal, cu aplicarea art. 79 Cod penal, la amendă 350 unităţi convenţionale 7000 lei.

22. Prin sentinţa Judecătoriei Ungheni din 24 octombrie 2013, Costin Ana a fost recunoscută vinovată şi condamnată în baza art. 165 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei /f.d.16-17/.

23. Prin decizia Colegiului judiciar penal al Curţii de Apel Bălţi din 13 decembrie 2017, au fost respinse ca nefondate apelurile inculpaţilor, admis apelul procurorului inclusiv din alte motive, casată integral, inclusiv din oficiu şi pronunţată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanţă prin care: Costin Ana a fost recunoscută culpabilă de comiterea infracţiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executarea ei în penitenciar pentru femei de tip închis /f.d. 12-14,18-21/.

24. Prin decizia Colegiului penal al Curţii Supreme de Justiţie din 25 aprilie 2018, s-a dispus inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către avocat în numele inculpaţilor, ca vădit neîntemeiate /f.d. 15, 22-23/.

25. Prin încheierea Judecătoriei Hînceşti, sediul Central din 10 august 2022, faţă de condamnata Costin Ana a fost aplicat actul de amnistie în baza art. 7 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 243 din 24.12.2021, în vigoare 31.12.2021, ***privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova*** (Monitorul Oficial nr. 325-333 din 31.12.2021), reducîndu-i-se pedeapsa cu o treime /f.d.35-36/.

26. Prin sentinţa Judecătoriei Ungheni din 14 decembrie 2022, a fost recunoscută vinovată şi condamnată în baza art. 165 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, la 4 ani 8 luni închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa funcţii şi de a exercita activităţi legate de angajarea sau intermedierea angajării persoanelor peste hotarele ţării pe un termen de 5 ani. În conformitate cu privire la prevederile art. 84 alin.(4) Cod penal, pentru concurs de infracţiuni, prin cumul parţial al pedepselor aplicate prin noua sentinţă şi prin sentinţa Judecătoriei Ungheni din data de 24 octombrie 2013 şi decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Bălţi din data de 13 decembrie 2017, i s-a stabilit Anei Costin pedeapsa definitivă de 7 ani şi 1 lună, cu privarea de dreptul de a ocupa funcţii şi de a exercita activităţi legate de angajarea sau intermedierea angajării persoanelor peste hotarele ţării pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip închis /f.d.37-38/.

27. Conform sentinţei Judecătoriei Ungheni din 14 decembrie 2022, Costin Ana, execută pedeapsa de 7 ani 1 luni închisoare în baza art. 165 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, cu aplicarea art. 84 alin.(4) Cod penal.

28. Din materialele dosarului personal al condamnatei, dar şi potrivit raportului de evaluare privind comportamentul condamnatului, prezentat în cadrul şedinţei de judecată de către Instituţia Penitenciară nr. 7 Rusca, se deduce că,

condamnata Costin Ana anterior a fost condamnată, prejudiciu material, moral sau acţiune civilă nu are spre executare, a realizat programul individual de executare a pedepsei, pe parcursul executării pedepsei are 2 /două/ măsuri de stimulare, însă **are 4 /patru/ sancţiuni disciplinare grave** , tot din materialele cauzei se demonstrează că are o atitudine necuviincioasă dâfață de angajații instituției penitenciare , a fost deseori implicată în conflict cu alte deținute , iar astfel de caracteristici nu se încadrează la aplicarea art. 91 Cod penal.

29. Tot din materialele cauzei se constată că aflîndu-se în ***** din 2019 pînă în 2023 , în perioada căreia a fost angajată numai în anul 2020 a efectuat munci remunerate, în rest a mai avut interese față de a-ți dezvolta abilitățile de reintegrare în societate.

30. La fel, se constată că, condamnata Costin Ana execută pedeapsa pentru comiterea unei infracţiuni deosebit de grave, aceasta executînd mai mult de două treimi din termenul de pedeapsă stabilit, iar la situaţia din 11 aprilie 2023 se consideră că, a executat efectiv 09 luni 06 zile

31. Colegiul penal consideră că instanța de fond neîntemeiat a identificat situaţii care ar permite ca liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termen.

32. Procedând în asemenea mod, instanța de fond nu a acordat deplină eficiență prevederilor articolelor 469 alin. (1), pct. 2) și 471 alin. (2) și (8) Cod de procedură penală, astfel încât se constată erori judiciare ce se exprimă prin modul și gradul de cercetare, percepție și analiză a materialului cauzei raportat la conținutul normativ pe care se bazează demersul, adică există o discordanță între cercetarea materialului cauzei, pe de o parte și interpretarea judiciară și aplicarea prevederilor articolului 91 Cod penal, pe de altă parte.

33. În atare situație, potrivit legii, se impune corectarea erorilor judiciare constatate prin administrarea suplimentară a materialului cauzei și aplicarea corectă a legii, activitate ce este de competența instanței de fond.

34. Or, neexpunerea asupra unei cerinţe, se egalează cu faptul că nu au fost auzite părţile. Conform practicii CEDO, în cauza Fomin c. Moldovei, Cererea nr. 36755/06, Curtea a statuat că: „Rolul unei Decizii motivate este să demonstreze părţilor că ele au fost auzite. Mai mult, o Decizie motivată oferă părţilor posibilitatea de a o contesta precum şi posibilitatea ca Decizia să fie revizuită de către o Instanţă de Recurs". Doar prin adoptarea unei decizii motivate, poate avea loc un control public al administrației Justiţiei (c.f. Hirvisaariv. Finland, nr. 49684/99, parag. 30, 27.09.2001).

35. Mai mult, motivarea hotărârilor este o garanţie pentru părţi că, cererile lor au fost analizate cu atenţie şi oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar. Analiza pe care instanța o face în legătură cu motivele de fapt şi de drept care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluţii trebuie să fie clară şi simplă, precisă, concisă şi fermă, într-un cuvânt să aibă putere de convingere. La fel de

exactă trebuie să fie motivarea şi în ce priveşte cererile pe care le-a respins. Nemotivarea hotărârii sau o motivare necorespunzătoare vor atrage casarea ei.

36. Colegiul penal consideră că, argumentele invocate de participanţii la proces sunt importante pentru rezultatul procesului şi necesită un răspuns concret în hotărâre. Pe când abţinerea instanţei ierarhic inferioare de furnizarea unui răspuns explicit la un şir de argumente invocate, constituie o încălcare a art. 6 alin. (1) CEDO, deoarece participanţilor nu le-a fost acordată posibilitatea de a şti dacă aceste argumente au fost neglijate sau respinse şi în ultimul caz, cauzele acestei respingeri.

37. Din cele expuse mai sus, instanţa de recurs statuează că, concluziile neclare, incomplete, incerte expuse de instanţele ierarhic inferioare fără a se arăta o apreciere a argumentelor invocate de reclamant constituie o nemotivare a hotărârii, iar nemotivarea hotărârii, prin prisma practicii CEDO se echivalează cu neexaminarea fondului cauzei.

38. În această ordine de idei, instanța de rejudecare va audia condamnatul, va cerceta probele și actele procedurale propuse în susținerea poziției procesuale, va solicita dosarul penal, dosarul personal și raportul instituției penitenciare, astfel încât va interpreta și va aplica legea corect și în modul cuvenit; concomitent urmează să i-a în dezbatere și motivele invocate în cererea de recurs, în limita competenței.

39. În conformitate cu art. art. 437 alin. (1) , pct. 4), 448, 449 alin. (1), p. 2) lit. c) CPP, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, -

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de administrației instituției penitenciare nr. 7 Rusca și se casează integral încheierea Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 11 aprilie 2023 cu remiterea cauzei la o nouă rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei Oxana Robu

Judecătorii Stelian Teleucă

Silvia Gîrbu